

DOI: 10.33270/02242802.99
УДК 343.7(477)

Об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 Кримінального кодексу України

ЛЮБЧЕНКО Тетяна*

здобувач кафедри кримінального права Національної академії внутрішніх справ
м. Київ, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-6308-2836>

Анотація. Статтю присвячено з'ясуванню суті об'єкта умисного знищення або пошкодження майна, що належить захиснику чи представнику особи або їх близьким родичам, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги (ст. 399 Кримінального кодексу України). Метою статті є тлумачення та визначення змісту об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 цього Кодексу, а також аналіз його обов'язкової та додаткових ознак. Методологічною основою провадження в юридичній науці такого дослідження є сукупність загальнонаукових і спеціальних загальноприйнятих методів наукового пізнання як форми пізнання правових явищ. До таких методів належать діалектичний, системний, формально-юридичний, індукції та дедукції, логічного аналізу й синтезу, узагальнення. Констатовано, що родовим об'єктом аналізованого кримінального правопорушення є відносини у сфері здійснення правосуддя. Доведено, що положення ст. 2 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» визначають зміст правосуддя як державної діяльності судів, метою яких є захист прав і свобод усіх суб'єктів суспільства. На підставі твердження про основу діяльності судів відповідно до принципу верховенства права та його спрямованості на забезпечення прав і свобод людини й громадянина сформульовано висновок про правосуддя як суспільне благо, яке задовольняє інтереси суспільства в поновленні порушених прав та охоронюваних законом інтересів. Проаналізовано доктринальні підходи до розуміння сутності правосуддя, на підставі чого визначено, що правосуддям є діяльність суду з розгляду та вирішення в передбаченому законом порядку цивільних, господарських, адміністративних справ і кримінальних проваджень та діяльність правоохоронних органів, які сприяють здійсненню судом правосуддя і забезпечують виконання його рішень. Доведено, що основним безпосереднім об'єктом у ст. 399 Кримінального кодексу України є встановлений порядок здійснення правильної, законодавчо врегульованої діяльності, спрямованої на надання правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, додатковим безпосереднім – здоров'я, життя, честь і гідність осіб, які здійснюють правозахисну діяльність, та їх близьких родичів, а також громадський порядок і безпека. Досліджено механізм завдання шкоди суспільним відносинам, які забезпечують встановлений порядок здійснення правильної та законодавчо врегульованої діяльності, спрямованої на забезпечення правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Ключові слова: кримінальні правопорушення проти правосуддя; об'єкт кримінальних правопорушень; умисне знищення або пошкодження майна; захисник чи представник особи; діяльність, пов'язана з наданням правової допомоги.

Історія статті:

Отримано: 29.07.2024
Переглянуто: 23.08.2024
Прийнято: 30.09.2024

Рекомендоване посилання:

Любченко Т. Об'єкт кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 Кримінального кодексу України. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2024. № 2 (28). С. 99–105. doi: 10.33270/02242802.99.

*Відповідальний автор

Вступ

Відповідно до положень Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», професійні права, життя і здоров'я, власність, честь та гідність захисників знаходяться під захистом закону, а реалізація їхніх прав і повноважень забезпечується відповідними гарантіями професійної діяльності¹. Одним із важливих компонентів правової держави є висока правова культура громадян, що проявляється, у тому числі, у формі поваги до суду та правоохоронних органів, а також до осіб, які сприяють здійсненню правосуддя включно з захисниками чи представниками особи чи їх близькими родичами (Воїко, 2019). З метою якісної правової охорони Кримінальний кодекс України (далі – КК) встановлює підстави кримінальної відповідальності за низку протиправних діянь, які перешкоджають вільному виконанню захисником чи представником особи своїх професійних обов'язків з надання правової допомоги. Одну з таких заборон передбачено в ст. 399 КК, що забезпечує діяльність захисника чи представника особи від умисного знищення або пошкодження майна, яке належить захиснику чи представнику особи або їхнім близьким родичам, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги.

Матеріали та методи

Вітчизняні правники зробили вагомий внесок у розроблення проблематики кримінально-правової охорони правосуддя, зокрема це такі праці: Є. М. Блажівський (2010) «Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність працівників судових і правоохоронних органів (інших державних діячів)», Г. В. Логвинський (2021) «Кримінально-правова характеристика посягання на захисника чи представника особи», Т. С. Лосич (2017) «Кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного», Л. М. Палюх (2020) «Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя», В. В. Сміх (2011) «Кримінальна відповідальність за порушення права особи на правову допомогу», Т. Є. Тичина (2021) «Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність захисника», С. В. Хомінч (2021) «Забезпечення охорони та безпеки правосуддя в Україні: адміністративно-правовий аспект», М. В. Шепітько (2018) «Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя». Актуальним завданням є уточнення змісту елементів й ознак складу правопорушення, передбаченого ст. 399 КК, що обумовлюється

формуванням нового кримінального законодавства України (Khrystova, 2023).

Попри те, що праці зазначених учених мають наукову і практичну цінність, чимало питань, пов'язаних з ознаками складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК, залишилися дискусійними, а деякі – недостатньо чи взагалі недослідженими. Це засвідчує актуальність визначення об'єкта умисного знищення або пошкодження майна, що належить захиснику чи представнику особи або їхнім близьким родичам, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги.

Для здійснення глибокого та повного дослідження об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК, доцільно використовувати сукупність загальнонаукових і спеціальних загальноприйнятих у юридичній науці методів пізнання правових явищ. Тому в цьому дослідженні застосовано такі методи: діалектичний, компаративістський (порівняльно-правовий, порівняльний, компаративний), догматичний (логіко-юридичний, формально-логічний, юридичний), системний (структурного аналізу, системного аналізу, структурно-системного аналізу, структурно-функціональний, функціональний), індукції, дедукції, морфологічний, кібернетичний, аналізу, синтезу. Визначена методологічна база обумовлює логічність і наукову обґрунтованість дослідження.

Метою статті є з'ясування суті об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК, а також аналіз його обов'язкової та додаткових ознак. Висновки сприятимуть розробленню рекомендацій для практики застосування цих норм і пропозицій щодо їх удосконалення (Tumanyants et al., 2023).

Результати й обговорення

Ситуація в Україні доволі складна й суперечлива, у країні немає скоординованої державної політики. Основою функціонування держави є економічна безпека, за якої обумовлено здатність підтримувати стійкість до зовнішніх і внутрішніх загроз, спрямованість на реалізацію та захист національних інтересів України та розвиток економічної сфери (Cherniei et al., 2023). В умовах стабільного суспільства ефективно функціонує економіка, досягають гармонії в діях законодавчої, виконавчої та судової влади, активно здійснюють діяльність різних громадських і приватних організацій, гарантують вільний розвиток людини, задоволення її духовних та матеріальних потреб (Babanina, 2019).

Родовим об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК «Умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи», є відносини у сфері здійснення правосуддя. Положення ст. 124

¹ Про адвокатуру і адвокатську діяльність : Закон України від 5 лип. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#top>.

Конституції України визначають, що правосуддя в Україні здійснюють виключно суди¹.

Відповідно до ст. 2 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», суд, здійснюючи правосуддя на засадах верховенства права, забезпечує кожному право на справедливий суд, повагу до інших прав і свобод, гарантованих Конституцією та законами України, а також міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України². Саме цією нормою визначають зміст правосуддя як державної діяльності судів, метою яких є захист прав і свобод усіх суб'єктів суспільства. Твердження про те, що діяльність судів ґрунтується на засаді верховенства права та спрямована на забезпечення прав і свобод, дає підстави визначити правосуддя як суспільне благо, яке задовольняє інтереси суспільства в поновленні порушених прав та охоронюваних законом інтересів (Тучуна, 2021).

У науковій літературі поширеною є думка, що правосуддя як об'єкт кримінально-правової охорони слід тлумачити не лише як діяльність суду з розгляду та вирішення справ, а й як діяльність органів досудового розслідування, дізнання, а також органів виконання судових рішень (Shepitko, 2015). Згідно з іншою позицією, поняття «правосуддя» не охоплює всю юрисдикційну діяльність суду, а стосується лише окремої її частини (однієї з функцій) (Paliukh, 2020). Елементами правосуддя слід вважати, окрім інших ознак, і професійну діяльність осіб, які сприяють здійсненню правосуддя, в тому числі – захисника чи представника особи, а також їх близьких родичів (Khrystova, 2023).

Найпоширенішим у науці є двоаспектний підхід до визначення поняття «правосуддя» за допомогою як змістових, так і формальних ознак (Khrystova, 2022), де формальною ознакою правосуддя є здійснення його у формі судачинства судами як державними органами, а змістовною – відповідність вимогам справедливості й забезпечення ефективного поновлення в правах (Bihun, 2011). Двоаспектне визначення поняття «правосуддя» максимально повно та всебічно відображає зміст цього поняття (Khrystova, 2022). Аргументом на підтримку коректності двоаспектного підходу для визначення поняття «правосуддя» є також його практичне застосування Конституційним Судом України під час офіційного тлумачення дефініції «правосуддя» відповідно до положень ст. 124 Конституції України як самостійної галузі державної діяльності, яку суди

здійснюють шляхом розгляду й вирішення в судових засіданнях в особливій, встановленій законом процесуальній формі цивільних, кримінальних та інших справ³, констатація положення про те, що «правосуддя за своєю суттю визнається таким лише за умови, що воно відповідає вимогам справедливості та забезпечує ефективне поновлення в правах (Khrystova, 2022).

Правосуддям слід вважати діяльність суду з розгляду та вирішення в передбаченому законом порядку цивільних, господарських, адміністративних справ і кримінальних проваджень, а також діяльність правоохоронних органів, які сприяють здійсненню судом правосуддя та забезпечують виконання його рішень (Losyuh, 2017). Тому слід вважати родовим об'єктом діяння, передбаченого ст. 399 КК, охоронюваний нормами КК порядок суспільних відносин у сфері здійснення правосуддя, сприяння здійсненню такої діяльності та надання правової допомоги.

Основним безпосереднім об'єктом аналізованого кримінального правопорушення слід визнавати встановлений законом порядок здійснення правосуддя, який забезпечує діяльність захисника чи представника особи щодо надання ними правової допомоги (Akhmedov, 2021); суспільні відносини, які забезпечують нормальну діяльність захисника чи представника особи у сфері відправлення правосуддя (Losyuh, 2017); інтереси правосуддя (Miroshnychenko, 2012). Додатковим обов'язковим його об'єктом виступає право власності, а додатковим факультативним – здоров'я, життя, честь і гідність особи, громадський порядок, громадська безпека (Losyuh, 2017).

Отже, умисне знищення або пошкодження майна захисника чи представника особи (ст. 399 КК) є насильницьким кримінальним правопорушенням зі складним, подвійним безпосереднім об'єктом, коли одночасно вчиняють посягання на нормальну законну діяльність потерпілих осіб з надання правової допомоги та посягання на їх власність. Обидва об'єкти, об'єднані в складі цього суспільно небезпечного діяння, є взаємозалежними, тому відсутність одного з цих об'єктів виключає склад подвійного кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК.

Аналіз об'єкта кримінального правопорушення, передбаченого ст. 399 КК, буде неповним без висвітлення структури суспільних відносин, які є об'єктом досліджуваного кримінального правопорушення. Загальновідомо, що структуру

¹ Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

² Про судоустрій та статус суддів : Закон України від 2 черв. 2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.

³ Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням державного зовнішньоекономічного підприємства «Славутич-Сталь» щодо тлумачення статті 124 Конституції України і Закону України «Про міжнародний комерційний арбітраж» від 14 жовт. 1997 р. № 44-з. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vz44u710-97#Text>.

суспільних відносин розглядають з огляду на розуміння об'єкта як охоронюваних законом про кримінальну відповідальність суспільних відносин. Суспільні відносини – це єдність різних елементів, що відокремлюються один від одного лише умовно під час їх детального теоретичного аналізу. Без їх зовнішньої та внутрішньої взаємозалежності, а також без поєднання і взаємодії структурних елементів суспільних відносин втрачається і соціальна сутність відносин.

Тричленна структура суспільних відносин містить такі елементи:

1) суб'єкти (учасники) відносин, якими є держава, колективи, юридичні особи, окремі громадяни. Чітке встановлення кола учасників суспільних відносин і визначення їх соціальних функцій дає змогу виокремити саме ті суспільні відносини, які є об'єктом конкретного правопорушення;

2) предмет суспільних відносин – це все те, з приводу чого чи у зв'язку з чим виникають ці відносини (майно, речі, цінності, особа);

3) соціальний зв'язок (суспільно значуща діяльність) як зміст суспільних відносин, що передбачає взаємодію суб'єктів суспільних відносин з приводу їх предмета (Miroshnuchenko, 2012; Savchenko, & Repetskiy, 2012).

Суб'єкти (учасники) суспільних відносин – це носії відповідних охоронюваних правом інтересів. Визначення суб'єктного складу дає змогу встановити «механізм» спричинення шкоди об'єкту, адже в одних випадках шкоду йому завдають шляхом безпосереднього впливу на суб'єкта суспільних відносин, а в інших шкоду спричиняє суб'єкт, який є учасником охоронюваних суспільних відносин (Vorontsov, 2015). Механізм заподіяння шкоди об'єкту суспільних відносин може бути різним: в одних випадках негативному впливу підлягає суб'єкт суспільних відносин, у других – блага, охоронювані законом і у зв'язку з якими виникають ці відносини, у третіх – розривається соціальний зв'язок між суб'єктами відносин. У всіх цих випадках об'єкту кримінально-правової охорони виникає загроза заподіяння шкоди чи спричиняють шкоду, яка і є наслідком кримінального правопорушення (Dehtiarova, 2012).

Наступним елементом суспільних відносин є предмет суспільних відносин – усе те, з приводу чого і у зв'язку з чим виникають ці відносини. Вони можливі лише з приводу спільного та єдиного для них предмета, який і визначає сторону, що співвідноситься (Vorontsov, 2015). Предмет суспільних відносин є тим критерієм, що дає змогу поділяти суспільні відносини на матеріальні та нематеріальні, саме тому сутність будь-яких суспільних відносин встановлюють з огляду на характеристики й особливостей їх предмета. Матеріальні суспільні відносини мають предметом гроші, будь-які речі, цінні папери. Тому правильним є висновок, що до матеріальних суспільних відносин належать

лише ті, у яких предметом є певна матеріальна річ (природні об'єкти, різні товари чи предмети, які не наділені ознаками товару). Предметом нематеріальних суспільних відносин є соціальні, духовні блага чи цінності, зокрема певні соціальні інститути, діяльність людей, а на рівні ієрархії відносин – інші суспільні відносини, а також соціальні цінності.

Третій структурний елемент суспільних відносин – це соціальний зв'язок: не будь-яка поведінка учасників, а тільки та, що характеризує їх стійку взаємодію з приводу предмета суспільних відносин. Такий зв'язок полягає в поведінці, яка ставить суб'єктів суспільних відносин у певний стан їх субординації стосовно зв'язку з конкретними предметами, соціальними цінностями та один з одним. Соціально значущим є тільки той зв'язок, який породжується діями чи бездіяльністю, і тільки тоді, коли діяння утворює зв'язок щонайменше між двома суб'єктами. Зміст зв'язку між суб'єктами слід розглядати тільки як конкретну взаємодію суб'єктів з приводу конкретних предметів.

Повертаючись до механізму заподіяння шкоди суспільним відносинам, зауважимо, що протиправний вплив на соціальний зв'язок може бути здійснений шляхом невиконання чи неналежного виконання одним із суб'єктів суспільних відносин покладеного на нього соціального обов'язку (невиконання певних дій, утримання від здійснення певних дій) або виконання ним дій, які суперечать його соціальному обов'язку (Dehtiarova, 2012). Проте не кожен учасник суспільних відносин може здійснити вплив на соціальний зв'язок. Крім загальноправового статусу, який охоплює правосуб'єктність та основні конституційні права і свободи особи, учасник відносин повинен мати додаткові ознаки. І лише такий учасник, володіючи певними ознаками, на підставі наявності яких він може спричинити шкоду цим відносинам, впливаючи на їх суть – соціальний зв'язок, може бути визначений як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення (Dehtiarova, 2012). У такому випадку шкоду спричиняють шляхом розривання соціального зв'язку завдяки виключенню суб'єктом себе із суспільних відносин цього виду.

Висновки

Констатовано, що родовим об'єктом діяння, передбаченого ст. 399 КК, слід вважати охоронюваний нормами КК порядок суспільних відносин у сфері здійснення правосуддя, сприяння здійсненню такої діяльності та надання правової допомоги. Основним безпосереднім об'єктом є встановлений порядок здійснення правильної, законодавчо урегульованої діяльності, спрямованої на надання правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб, додатковим безпосереднім – здоров'я, життя,

честь і гідність осіб, які здійснюють правозахисну діяльність, та їх близьких родичів, а також громадський порядок і безпека.

Проаналізовано сутність механізму завдання шкоди суспільним відносинам, які забезпечують встановлений порядок здійснення правильної та законодавчо урегульованої діяльності, спрямованої на забезпечення правового захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Доведено, що його зміст буде

таким: суб'єкт кримінального правопорушення з метою порушення цього права використовує будь-які способи знищення або пошкодження майна, яке належить захиснику чи представнику особи або їх близьким родичам, у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги. Впливаючи на ці елементи суспільних відносин, суб'єкт кримінального правопорушення змінює їх і спричиняє шкоду.

References

- [1] Akhmedov, V.A. (2021). *Counteracting crimes against justice under the criminal legislation of the Republic of Azerbaijan and Ukraine* (Doctoral dissertation, Kyiv, Ukraine).
- [2] Babanina, V. (2019). Structure of Mechanism of Implementation of Criminal Legislation. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*, 24(2), 81-86. doi: 10.33270/01191112.81.
- [3] Bihun, V.S. (2011). *Philosophy of Justice: Idea and Implementation*. Kyiv.
- [4] Blazhivskiy, Ye.M. (2010). *Criminal liability for interference in the activities of judicial and law enforcement officials (other public figures)* (Doctoral thesis, Lviv, Ukraine).
- [5] Boiko, V. (2019). Factors of negative impact on the judiciary. *Entrepreneurship, economy and law*, 5, 323-327. doi: 10.32849/2663-5313/2019.5.60.
- [6] Cherniei, V., Cherniavskiy, S., Babanina, V., Tykhonova O., & Hudkova, H. (2023). Características de la responsabilidad por revelación del secreto bancario en Europa y Estados Unidos. *Jurídicas CUC*, 19(1), 311-338. doi : 10.17981/juridcuc.19.1.2023.11.
- [7] Dehtiarova, I.M. (2012). *Using a minor child for begging: criminal legal and criminological characteristics and prevention* (Doctoral thesis, Kharkiv, Ukraine).
- [8] Khominich, S.V. (2021). *Ensuring the protection and security of justice in Ukraine: administrative and legal aspect* (Doctoral dissertation, Kyiv, Ukraine).
- [9] Khrystova, Yu. (2022). Justice as an object of criminological protection. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 4, 292-298. doi: 10.31733/2078-3566-2022-4-292-298.
- [10] Khrystova, Yu. (2023). International standards for ensuring the security of justice. *Scientific Bulletin of the Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs*, 2, 234-243. doi: 10.31733/2078-3566-2023-2-234-243.
- [11] Khrystova, Yu. (2023). The state of scientific development of the problems of criminological protection of justice in Ukraine. *Scientific Bulletin of the Dnipro State University of Internal Affairs*, 1, 233-239. doi: 10.31733/2078-3566-2023-1-233-239.
- [12] Lohvynskiy, H.V. (2021). *Criminal legal characteristics of assault on a defender or representative of a person* (Doctoral dissertation, Odesa, Ukraine).
- [13] Losych, T.S. (2017). *Criminal liability for threats or violence against a judge, lay assessor or juror* (Doctoral thesis, Kharkiv, Ukraine).
- [14] Miroshnychenko, S.S. (2012). *Crimes against justice: theoretical and applied problems of prevention and counteraction* (Doctoral thesis, Kyiv, Ukraine).
- [15] Paliukh, L.M. (2020). *Criminal liability for crimes against justice*. Lviv: LNU im. I. Franka.
- [16] Paliukh, L.M. (2020). The concept of criminal legal protection of public relations regarding the implementation of judicial proceedings and the execution of court decisions. *Journal "ScienceRise: Juridical Science"*, 4(14), 47-52. doi: 10.15587/2523-4153.2020.220341.
- [17] Savchenko, A.V., & Repetskiy, S.P. (2012). *Public morality as an object of criminal encroachments*. Ivano-Frankivsk: Tipovit.
- [18] Shepitko, M.V. (2015). Criminal law approach to understanding the concept of justice. *Bulletin of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine*, 3(82), 126-133.
- [19] Shepitko, M.V. (2018). *Theoretical and methodological principles of forming a system for combating crimes in the field of justice* (Doctoral thesis, Kharkiv, Ukraine).
- [20] Smikh, V.V. (2011). *Criminal liability for violation of a person's right to legal aid* (Doctoral dissertation, Lviv, Ukraine).
- [21] Tumanyants, A., Hetman, H., Babanina, V., & Dovbash, R. (2023). Features of Ensuring the Right to Liberty and Personal Integrity In Criminal Proceedings Under the Conditions of Martial Law: Precedent Practice of the European Court of Human Rights and Ukrainian Realities. *Access to Justice in Eastern Europe*, 2(19), 153-171. doi: 10.33327/AJEE-18-6.2-n000226.
- [22] Tychnina, T.Ye. (2021). *Criminal liability for interference in the activities of a defense attorney* (Doctoral dissertation, Kharkiv, Ukraine).
- [23] Vorontsov, A.V. (2015). Current issues of determining the generic object of crimes against justice. *South Ukrainian Law Journal*, 2, 30-33.

Список використаних джерел

- [1] Ахмедов В. А. Протидія злочинам проти правосуддя за кримінальним законодавством Азербайджанської Республіки та України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2021. 450 с.
- [2] Babanina V. Structure of Mechanism of Implementation of Criminal Legislation. *Scientific Journal of the National Academy of Internal Affairs*. 2019. No. 24 (2). P. 81–86. doi: 10.33270/01191112.81.
- [3] Бігун В. С. Філософія правосуддя: ідея та здійснення : монографія. Київ, 2011. 303 с.
- [4] Блажівський Є. М. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність працівників судових і правоохоронних органів (інших державних діячів) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2010. 22 с.
- [5] Бойко В. Чинники негативного впливу на судову владу. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5. С. 323–327. doi: 10.32849/2663-5313/2019.5.60.
- [6] Cherniei V., Cherniavskiy S., Babanina V., Tykhonova O., Hudkova N. Características de la responsabilidad por revelación del secreto bancario en Europa y Estados Unidos. *Jurídicas CUC*. 2023. No. 19 (1). P. 311–338. doi: 10.17981/juridcuc.19.1.2023.11.
- [7] Дегтярьова І. М. Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом: кримінально-правова та кримінологічна характеристика і запобігання : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2012. 19 с.
- [8] Хомініч С. В. Забезпечення охорони та безпеки правосуддя в Україні: адміністративно-правовий аспект : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2021. 230 с.
- [9] Христова Ю. Правосуддя як об'єкт кримінологічного захисту. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2022. № 4. С. 292–298. doi: 10.31733/2078-3566-2022-4-292-298.
- [10] Христова Ю. Міжнародні стандарти забезпечення безпеки правосуддя. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 2. С. 234–243. doi: 10.31733/2078-3566-2023-2-234-243.
- [11] Христова Ю. Стан наукової розробленості проблем кримінологічного захисту правосуддя в Україні. *Науковий вісник Дніпровського державного університету внутрішніх справ*. 2023. № 1. С. 233–239. doi: 10.31733/2078-3566-2023-1-233-239.
- [12] Логвинський Г. В. Кримінально-правова характеристика посягання на захисника чи представника особи : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Одеса, 2021. 240 с.
- [13] Лосич Т. С. Кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо судді, народного засідателя чи присяжного : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Харків, 2017. 19 с.
- [14] Мірошниченко С. С. Злочини проти правосуддя: теоретичні і прикладні проблеми запобігання та протидії : автореф. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2012. 40 с.
- [15] Палюх Л. М. Кримінальна відповідальність за злочини проти правосуддя : монографія. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 744 с.
- [16] Палюх Л. М. Концепція кримінально-правової охорони суспільних відносин щодо здійснення судочинства і виконання судових рішень. *Journal «ScienceRise: Juridical Science»*. 2020. № 4 (14). С. 47–52. doi: 10.15587/2523-4153.2020.220341.
- [17] Савченко А. В., Репецький С. П. Суспільна моральність як об'єкт злочинних посягань : монографія. Івано-Франківськ : Тіповіт, 2012. 280 с.
- [18] Шепітько М. В. Кримінально-правовий підхід до розуміння поняття правосуддя. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2015. № 3 (82). С. 126–133.
- [19] Шепітько М. В. Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08, 12.00.09. Харків, 2018. 43 с.
- [20] Сміх В. В. Кримінальна відповідальність за порушення права особи на правову допомогу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Львів, 2011. 231 с.
- [21] Tumanlyants A., Hetman H., Babanina V., Dovbash R. Features of Ensuring the Right to Liberty and Personal Integrity In Criminal Proceedings Under the Conditions of Martial Law: Precedent Practice of the European Court of Human Rights and Ukrainian Realities. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2023. No. 2 (19). P. 153–171. doi: 10.33327/AJEE-18-6.2-n000226.
- [22] Тичина Т. Є. Кримінальна відповідальність за втручання в діяльність захисника : дис. ... д-ра філософії : 081 «Право». Харків, 2021. 257 с.
- [23] Воронцов А. В. Актуальні питання визначення родового об'єкта злочинів проти правосуддя. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 2. С. 30–33.

Object of the Criminal Offense Provided for by Art. 399 of the Criminal Code of Ukraine

LIUBCHENKO Tetiana

Laureate of the Department of Criminal Law of the National Academy of Internal Affairs
Kyiv, Ukraine

ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-6308-2836>

Abstract. The article is devoted to clarifying the essence of the object of intentional destruction or damage to property belonging to the defender or representative of a person or their close relatives, in connection with activities related to the provision of legal assistance (Article 399 of the Criminal Code of Ukraine (hereinafter – The purpose of the article is the interpretation and definition of the object of the criminal offense provided for in Article 399 of the Criminal Code, as well as the analysis of its mandatory and additional features. The methodological basis of conducting such research in legal science is a set of general scientific and special generally accepted methods of scientific knowledge, as a form of knowledge of legal phenomena. Such methods include dialectical, systemic, formal-legal, induction and deduction, logical analysis and synthesis, generalization method. It was established that the generic object of the analyzed criminal offense is relations in the sphere of justice. It has been proven that the provisions of Art. 2 of the Law of Ukraine "On the Judiciary and the Status of Judges" defines the content of justice as the state activity of courts, the purpose of which is to protect the rights and freedoms of all subjects of society. On the basis of the statement about the basis of the activity of courts in accordance with the principle of the rule of law and its focus on ensuring the rights and freedoms of man and citizen, a conclusion was made about justice as a public good that satisfies the interests of society in the restoration of violated rights and interests protected by law. Doctrinal approaches to understanding the essence of justice are analyzed, on the basis of which it is concluded that justice is the activity of the court to consider and resolve civil, economic, administrative cases and criminal proceedings in the order prescribed by law, and the activity of law enforcement agencies that contribute to the administration of justice by the court and ensure its execution solutions. It was established that the main direct object in Art. 399 of the Criminal Code is the established procedure for the implementation of correct, legally regulated activities aimed at providing legal protection of the rights, freedoms and legitimate interests of individuals and legal entities, as well as the immediate additional health, life, honor and dignity of persons engaged in human rights activities and their close relatives, as well as public order and security. The mechanism of harming social relations, which ensure the established procedure for carrying out correct and legally regulated activities aimed at ensuring legal protection of the rights, freedoms and legitimate interests of individuals and legal entities, is analyzed.

Keywords: criminal offenses against justice; object of criminal offenses; intentional destruction or damage to property; the defender or representative of the person; activities related to the provision of legal assistance.